Turistinformation

Højer

... i digernes land

... im Land der Deiche

... in the land of dikes

... in het land van de dijken

Med information om VADEHAVET VERDENSARV

NATIONALPARK VADEHAVET

Udgivet af
hoejer-turistforening.dk

Velkommen til Willkommen in Welcome to Welkom in

Højer

Højer er kendt for sine sluser og diger og det helt specielle marsklandskab. Sort sol, hvor store stæreflokke i tusindvis samles, er blevet en berømt og yndet turistattraktion, men også de store koncentrationer af trækkende ænder og gæs i det tidlige forår og det sene efterår er et besøg værd. Fra Højer Mølle og Højer Vandtårn er der et flot udsyn over byen og dens mange velbevarede stråtækte huse. Området byder på overnatningsmuligheder af næsten alle kategorier og prislag. Der er campingpladser, vandrehjem, ferielejligheder, bondegårdsferie, kroer, motel og hotel placeret rundt omkring i hele kommunen, hvilket giver et godt udgangspunkt for en spændende ferieoplevelse.

Højer ist für seine Schleusen und Deiche und die ganz eigenartige Marschlandschaft bekannt. „Schwarze Sonne«, wo Starenscharen sich zu Tausenden versammeln, ist eine berühmte und beliebte Touristenattraktion geworden, aber die großen Konzentrationen von ziehenden Enten und Gänsen im frühen Frühling und im späten Herbst sind auch einen Besuch wert. Von Højer Mølle und Højer Wasserturm aus gibt es eine tolle Aussicht über die Gegend; die Stadt und die vielen gut bewahrten, mit Reet gedeckten Häuser.
Die Stadt kann Ihnen Schlafgelegenheiten fast aller Kategorien und Preislagen anbieten.
Campingplätze, Jugendherberge, Ferienwohnungen, Bauernhofurlaub, Gasthöfe, Motels und Hotels sind über die ganze Gemeinde verteilt, was einen guten Ausgangspunkt für ein spannendes Ferienerlebnis bietet.

Højer is known for its sluices and dikes and the magnificent marshland. “Black Sun”, where flocks of starlings gather in thousands, has become a famous and popular tourist attraction, but also the big concentrations of migrating ducks and geese in the early spring and the late fall are well worth a visit.
From Højer Mølle there is a nice view over the area, the village and its many well-preserved thatched houses.
The municipality can offer you overnight accommodation of almost any category and price level. Camping sites, youth hostels, holiday flats and cottages, farmhouse holiday, inns, motels and hotels are situated all around the municipality, which gives a good starting point for an exciting holiday experience.

Højer kaldes også ”Byen bag Digerne”.
Det at Højer fik eget Byvåben viser, at Højer havde købstadsrettigheder, med ret til handel ud af landet fra Højer havn.

Højer fik betegnelsen “Flække” i 1736. Byvåbnet er tegnet i Slesvig i 1907. (den tid, hvor der var tysk herredømme). Motivet er et skib, der sejler ind gennem Højer Sluse. Den øverste del af våbnet viser en bymur med byport, som i tysk tid kendetegnede, at det var en købstad.

Højer wird auch ”Das Dorf hinter den Deichen” genannt.
Dass Højer sein eigenes Wappen bekam, zeigt auch, dass Højer Stadtrechte besass, mit Rechte von Højer Hafen aus Handel mit dem Ausland zu betreiben.

1736 bekam Højer die Bezeichnung “Flække” (Flecken), wie auch 12 andere Orten im Landesteil Sleswig, z.B. Wyk auf Föhr.

Das Wappen von Højer wurde in Schleswig um 1907 gezeichnet. (Højer war unter deutscher Herrschaft.)
Das Motiv zeigt ein Schiff, das durch Højer Schleuse kommt.
Das Oberste vom Wappen zeigt eine Mauer und ein stadttor. Welches in deutscher Zeit darauf hinwies, dass es eine Stadt war.

Højer is also called ”The city behind the dikes.”
The fact , that Højer became its own town arms shows, that Højer had city rights, with permission to trade from Højer harbour out of the country.

Højer was nominated as a Flække in 1736.

The city arms is made in Slesvig (Germany) in 1907. At that time this area belonged to Germany.
The motive is a ship sailing through Højer sluice.
On the top there is a citywall with a gate. In german time it showed, that Højer was a city.

Højer is niet alleen bekend van zijn sluizen en dijken, maar ook om het fantastische moeraslandschap. Ook de "zwarte zon" (Deens: Sort Sol), als spreeuwenzwermen zich met honderdduizenden vogels verzamelen, is een boeiende en bekende toeristische attractie. Maar ook de grote concentraties van eenden en ganzen in het vroege voorjaar en de late herfst zijn een bezoek waard.
Kom naar de molen van Højer of ga naar de watertoren en heb een fantastisch uitzicht over het Waddengebied, de stad en de vele met riet gedekte gerenoveerde huizen.
De stad Højer biedt u vele slaapgelegenheden in diverse prijsklassen. Campings, jeugdherbergen, vakantiehuisjes, motels en hotels zijn over de hele gemeente verdeeld welke een goed begin zijn voor een geweldige vakantiebelevenis in ons gebied.

Højer noemen ze ook wel de stad achter de dijken.
Dat HØJER een eigen wapen kreeg, betekende ook dat de stad stadsrechten bezat, zodat er toestemming was om vanuit Højer haven handel te drijven met het buitenland. In 1736 werd Højer genomineerd als "Flække", zoals ook 12 andere plaatsen in het land Schleswig bijv. Wyk auf Føhr.

Het wapen van Højer werd in 1907 in Schleswig getekend. (Denemarken was toen bezet door Duitsland). Het motief is een schip dat door Højer sluis vaart. Het bovenste deel van het wapen laat een muur en een stadspoort zien. In de Duitse tijd liet dit zien dat het een stad was.

Skulptur & Kunst
Østermarkvej 2 6280 Højer

Åben
man – fre
10 – 17

Kurt Schmidt
Tlf. 42 32 29 39

kurt.schmidt188@gmail.com
kunstner.Kurt.Schmidt

Nord for Højer, for enden af det fremskudte dige, ligger Emmerlev Klev. Klev betyder klint og klinten er høj nok til at forhindre havets indtrængen, så her er der ikke behov for noget dige. Her findes både strandhotel, ferielejligheder, campingplads. Hertil en enestående udsigt over marsk og vadehav samt til øerne Sild og Rømø.

Ved den rolige vej mellem Emmerlev og Hjerpsted med udsigt til mange af de 32 bronzealderhøje, der er bevaret af oprindeligt ca. 80. Her er også mulighed for en dejlig tur i Tingdal Plantage med adgang til et dejligt klitområde ved Stampemøllevej.

Når man nærmer sig Hjerpsted ses de ca. 40 store møller i vindmølleparken på Koldby Hede. Hjerpsted Kirke er fra ca. 1150 og bygget af granitkvadre. Den ligger helt ud til havet og fungerede tidligere som sømærke.

Hvidstrengvej 4 · Daler · 6280 Højer
Tlf. Diana: 53263547 · Marcel: 53263546
info@dalercamping.eu Dalercamping

Mod øst ligger Kogsbøl Voldsted og Trøjborg Slotsruin med voldgrave og vindebro. Begges omtumlede historie går mindst 600-700 år tilbage.
Syd herfor ligger Nr. og Sdr. Sejerslev med mange huse i egnstypisk byggestil og den gamle fredede Højkro med kongeligt privilegium fra 1640. Bag kroen ligger Emmerlev Kirke.

Syd for Højer ligger landsbyen Rudbøl. Byen er delt på en ejendommelig måde, således at grænsestenene fra 242 til 247 ligger midt i vejen. Man kan således stå med det ene ben i Danmark og det andet i Tyskland på samme tid. Den ene række huse hører til Danmark, den anden til Tyskland. I Rudbøl ses også den kendte storkerede, der har været beboet i næsten hundrede år. Rudbøl Sø og Magisterkogen er et smukt og stemningsfuldt paradis for naturelskere og kunstmalere.
Nogle få kilometer mod øst ligger Møgeltønder med den smukke, brolagte slotsgade med lindetræer, gamle huse og Schackenborg Slot. Nogle få kilometer mod syd ligger Nolde Museet, hvor den kendte dansk-tyske maler Emil Nolde (1867-1956) boede og arbejdede og hvor en stor samling af hans værker udstilles.

VADEHAVSSAFARI
MED LOKALE ØSTERS-OG NATUR GUIDER

TEAMBUILDING
MED SLAGTERSVENDE FRA HØJER PØLSER

SØNDERJYSKE FØDEVARER
TILBEREDT I KØKKENET SAMMEN MED DIG OG VORES KOKKE OG MADGUIDER

KULTURHISTORIE
BYVANDRINGER - LOKAL HISTORIE MED GUIDER

SE MERE PÅ; VADEHAVETS OPLEVELSER .DK

Nördlich von Højer, am Ende des Vordeiches, liegt Emmerlev Klev. Klev bedeutet Klippe. Da die Klippe hoch genug ist, um das Eindringen des Meeres zu verhindern, gibt es hier keinen Deich. Hier gibt es sowohl ein Hotel als auch Ferienwohnungen, Campingplatz. Hierzu finden Sie eine phantastische Aussicht über die Marsch und das Wattenmeer. Die Inseln Sylt und Rømø kann man von hier aus deutlich sehen.
Bei dem ruhigen Weg zwischen Emmerlev und Hjerpsted mit eine Aussicht über die 32 Hünengräber aus der Bronzezeit; die von den etwa ursprünglich 80 Gräber bewahrt sind. Es gibt auch die Möglichkeit, eine schöne Tour nach Tingdal Plantage zu machen. Schönen Dünengebiet bei Stampemøllevej.

Nähern Sie sich Hjerpsted, können Sie etwa 40 große Windmühlen im Windmühlenpark auf der Heide bei Koldby sehen. Die Kirche in Hjerpsted aus dem Jahre 1150 ist ein Quaderbau aus Granit. Sie liegt ganz draußen am Meer und diente früher als Erkennungszeichen für die Schifffahrt.

Richtung Osten liegt die Thingstätte von Kogsbøl und die Schlossruine Trøjborg mit Wallgraben und Zugbrücke. Die verworrene Vergangenheit beider Stellen geht mindestens 600 bis 700 Jahre zurück.

Südlich von hier liegen Nr. und Sdr. Sejerslev mit vielen Häusern in dem Baustil, der für das Gebiet typisch ist. Hier sehen Sie das alte, unter Denkmalschutz gestellte Højkro. Hinter dem Krug liegt die Kirche zu Emmerlev.

Südlich von Højer liegt die Grenzstadt Rudbøl,das kleine Grenzdorf ist auf eine eigentümliche Weise geteilt, so dass die Grenzsteine von Nr. 242 bis 247 Mitten in der Straße liegen. Man kann deshalb gleichzeitig mit dem einem Bein in Dänemark und dem anderen Bein in Deutschland stehen. Die eine Häuserreihe gehört zu Dänemark und die andere zu Deutschland. In Rudbøl sieht man auch das sehr bekannte Storchennest, das schon seit fast hundert Jahren bewohnt war. Rudbøl Sø und der Magisterkoog sind ein schönes und stimmungsvolles Paradies für Naturliebhaber und Künstler. Wenige Kilometer gen Osten liegt Møgeltønder mit der schön gepflasterten Slotsgade mit Linden, alten Häusern und Schackenborg Schloss. Und wenige Kilometer Richtung Süden liegt das Nolde-Museum, wo der berühmte dänisch-deutsche Maler Emil Nolde einst wohnte und arbeitete; hier sind viele seiner Werke ausgestellt.

North of Højer, at the northern end of the advanced dike, lies Emmerlev Klev. Klev means cliff - and the cliff is high enough to prevent the enroachments of the sea, so there is no need for a dike here. Here is a beach hotel, holiday appartments, camping site. In addition you may enjoy a beautiful view over the marshes and wadden sea and across to the islands of Sylt and Rømø.

At the quiet road between Emmerlev and Hjerpsted with a view to many of the 32 Bronze Age mounds in the area, originally there were more than 80 of them. You may also take a beautiful walk in Tingdal Plantage. Or enjoy a lovely area with fine sand dunes at Stampemøllevej.

On approaching Hjerpsted you can see about 40 large mills in the windmill-park at Koldby Hede. The church in Hjerpsted dates from 1150 and was built from granite ashlar. The nearshore church was a nagivation mark in former times.

To the east is Kogsbøl Voldsted (mounds) and Trøjborg Slotsruin (castle ruin) with moats and drawbridge. The turbulent history if both dates at least 600 or 700 years back.

South of this are Nørre and Sønder Sejerslev with many houses in the typical building style of the area. Notice the old, protected Højkro from 1640. Just behind the inn is the church of Emmerlev.

South of Højer is the small border village of Rudbøl, which still has a ducal charter from 1629. The village has a very unusual border line, since the border stones from No. 242 to 247 lie in the middle of the village road. One row of houses are Danish and the other is German. It is thus possible to stand with one leg i Denmark and the other i Germany at the same time. Rudbøl also has a famous stork's nest, which has been occupied every year for nearly one hundred years. Rudbøl Sø (Rudbøl Lake) is quite beautiful and a paradise for nature lovers and artists.

A few kilometers to the east is Møgeltønder with Schackenborg Castle. A few kilometers to the south is the Nolde Museum, where the famous Danish-German painter Emil Nolde (1867-1956) lived and worked and where a large collection of his works are on show.

Ten noorden van Højer, aan het noordelijke uiteinde van de verbrede dijk, ligt Emmerlev Klev. Klev betekent klif - en de klif is hoog genoeg om de zee buiten te houden, waardoor een dijk hier overbodig is. Hier vindt u een strandhotel, vakantieappartementen en een camping. Bovendien kunt u genieten van een prachtig uitzicht over de moerassen en de waddenzee en de eilanden Sylt en Rømø.

Aan de rustige weg tussen Emmerlev en Hjerpsted ligt een hertenboerderij met uitzicht op veel van de 32 grafheuvels uit de Bronstijd in het gebied; oorspronkelijk waren er meer dan 80. U kunt ook een mooie wandeling maken inde Tingdal Plantage. Of geniet van het prachtige gebied met fijne zanduinen bij Stampemøllevej.

Ferie ved Vadehavet

Oplev: Tønder, Ribe, Rømø, Skærbæk, Højer, vadehavsøen Sild kort sagt, ophold med oplevelser, se her:

Lejrskole til 37 personer: www.vadehavslejrskolen.dk

Sommerhus til 16 personer: www.marys-sommerhus.dk

Ferielejligheder til 4 personer: www.vadehav-emmerlev.dk

Privat udlejer
Ellen og Peter Mattesen
Emmerlevvej 25, Emmerlev
6280 Højer
Tlf. 2963 2103 · mail: epm@pc.dk

Als u Hjerpsted nadert, ziet u ongeveer 40 grote molens inhet windmolenpark bij Koldby Hede. De kerk in Hjerpsted dateert uit 1150 en is gebouwd van granieten blokken. De kerk vlakbij de kust diende vroeger als navigatiepunt.

Ten oosten liggen Kogsbøl Voldsted (heuvels) en de Trøjborg Slots-ruïne (kasteelruïne) met grachten en ophaalbrug. De turbulente geschiedenis van beide gaat minstens 600 of 700 jaar terug.

Ten zuiden hiervan liggen Nørre en Sønder Sejerslev met veel huizen in de typische bouwstijl van de streek. Let op de oude, beschermde herberg Højkro uit 1640. Vlak achter de herberg staat de kerk van Emmerlev.

Ten zuiden van Højer ligt het kleine grensdorp Rudbøl, dat nog steeds een hertogelijke oorkonde uit 1629 heeft. Het dorp heeft een zeer ongebruikelijke grenslijn, aangezien de grenssteen van nummer 242 tot 247 midden op de dorpsweg liggen. De ene rij huizen is Deens en de andere Duits. Het is dus mogelijk om met één been in Denemarken en met het andere in Duitsland tegelijk te staan. Rudbøl heeft ook een beroemd ooievaarsnest, dat al bijna honderd jaar elk jaar bewoond wordt. Rudbøl Sø (Rudbølmeer) is prachtig en een paradijs voor natuurliefhebbers en kunstenaars.

Een paar kilometer naar het oosten ligt Møgeltønder metkasteel Schackenborg. Een paar kilometer naar het zuiden bevindt zich het Nolde Museum, waar de beroemde Deens-Duitse schilder Emil Nolde (1867-1956) woonde en werkte en waar een grote collectie van zijn werken te zien is.

EMMERLEV VVS & EJENDOMSSERVICE

VVS HAVESERVICE TØMRERARBEJDE
MURERARBEJDE KOMPOSITHEGN CARPORT

TLF. 52 71 41 42

Gærup
HUNDE & KATTEPENSION

Gærupvej 17, 6280 Højer
(+45) 27 2020 22
leif.eskildsen@icloud.com
Her kan du betale med MobilePay - nr. 165447
Gærup Hunde Se mere på & Kattepension – Ferie i trygge rammer

Vadehavs Camping
Emmerlev Klev 1 6280 Højer Tlf. (0045) 92444343
www.vadehavscamping.dk

Kultur & Natur Guide
v/ Aase Lene Lysgaard Madsen
Højer Byvandringer
Storegade 6 | 6280 Højer
bymadsen@gmail.com | @højerbyvandringer
►► Tlf: 2193 46 86 ◄◄

LIFETIME KIDSROOMS
Besøg vores showroom
Mellemgade 1, 6280 Højer
www.lifetimekidsrooms.com
Scan her

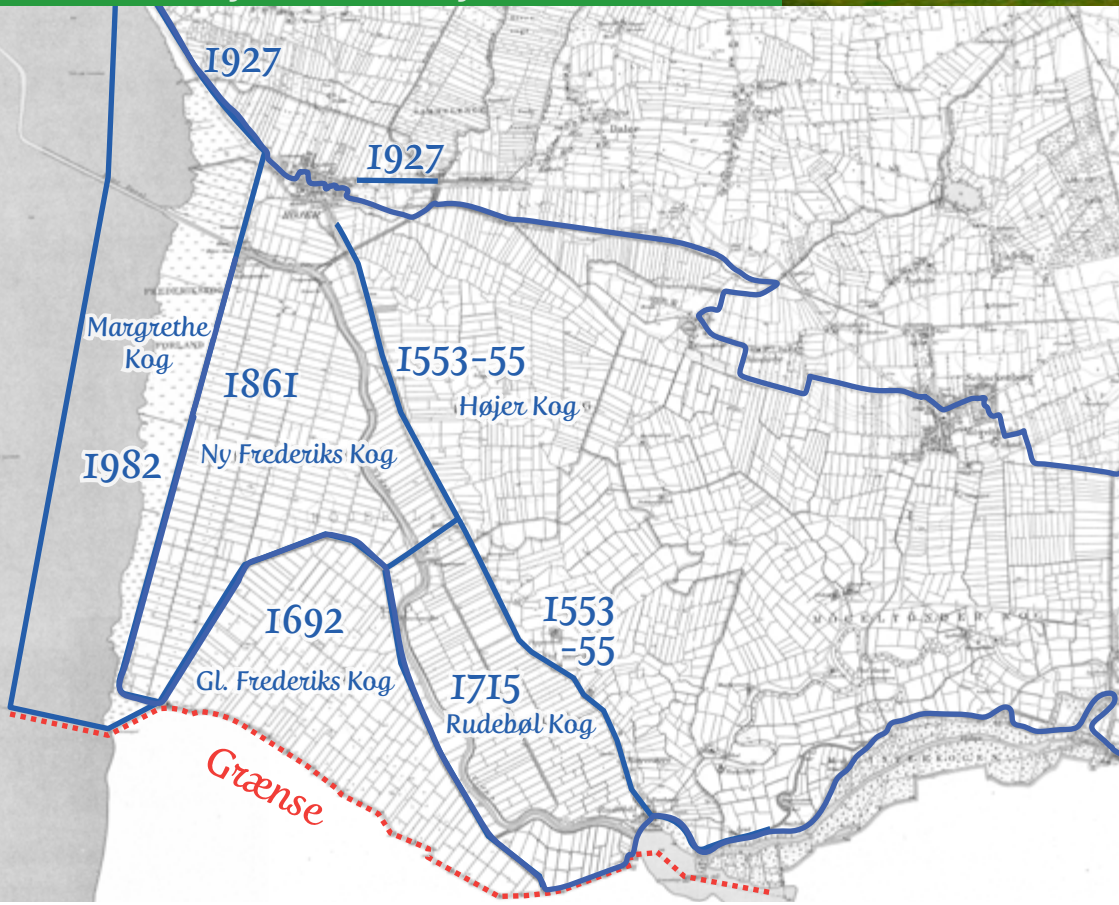
Inddigningerne

Die Eindeichungen

The Dikes around Højer

De dijken rond Højer

Tidligere gik Vadehavet helt ind til Tønder. På grund af tilslikning og derved nyt land var det kun ved storme, at vandet kom så langt. I tiden 1553 – 1555 byggedes diget fra Højer til Rudbøl og videre mod Tønder. Derved opstod Højer Kog. I 1692 blev diget ved Gammel Frederiks Kog bygget (navnet efter den danske konge). I 1715 blev forbindelsesdiget mellem det første og andet dige bygget. Herved opstod Rudbøl Kog.
I 1861 blev det gamle havdige fra Højer til Siltoft bygget og Ny Frederiks Kog opstod. I 1927 blev sikringsdigerne for bagvand bygget fra Højer til Emmerlev Klev samt diget fra Højer til Snurom (langs Tøndervej). I 1982 blev "det fremskudte Dige" indviet. Og Margrethe Kog opstod.

In früherer Zeit ging das Wattenmeer bis Tønder. Landgewinnung im Watt bedeutete, dass das Wasser nur bei Stürmen bis Tønder kam.
Um 1553 bis 1555 wurde der Deich von Højer bis Rudbøl und weiter nach Tønder gebaut. Es entstand so Højer Kog.
In 1692 wurde der Deich um den Gammel Frederiks Kog gebaut. (Der Name nach dem dänischen König).
Ein deich zwischen dem 1. und 2. Deich entstand 1715. Das ergab Rudbøl Kog. In 1861 wurde der Deich von Højer bis Siltoft gebaut und der Ny Frederiks Kog stand.
Die Sicherungsdeiche von Højer nach Emmerlev und von Højer nach Snurom (an der Strasse Højer-Tønder) wurde in 1927 errichtet. Zuletzt 1982 wurde der neue Deich zwischen Højer und den Hindenburgdamm errichtet und es entstand der Margrethe Kog.

For long time ago the Wadden Sea was until Tønder. During the Years new land was built and the water came only by storms to Tønder. So in 1553-55 they built a new dike from Højer to Rudbøl and Tønder. Now the Højer Kog was dry and could be farmed.
In 1692 the dike with Gl.(old) Frederiks Kog was made (Name of the Danish King). In 1715 the dike between the two first dikes was made, and Rudbøl Kog became dry. In 1861 the dike from Højer to the german border was built and the Ny (new) Frederiks Kog could be farmed. In 1927 a dike north and east of Højer was made for security against water from north.
In 1982 the new dike in west was built. Now we got Margrethe Kog. (Our Queen Margrethe).

Vroeger ging de Waddenzee helemaal tot Tønder. Landwinning door aanslibben betekende, dat er alleen als het stormde dat het water zo ver kwam.
In de periode 1553-1555 werd de dijk aangelegd van Højer naar Rudbøl en verder richting Tønder. Zo ontstond Højer Kog.
In 1692 werd de dijk bij Gammel Frederiks Kog aangelegd (genoemd naar de Deense koning). In 1715 werd de verbindingsdijk tussen de eerste en tweede dijk aangelegd. Zo ontstond Rudbøl Kog.
In 1861 werd de oude zeewering van Højer naar Siltoft gebouwd en ontstond Ny Frederiks Kog.
In 1927 werden de zeeweringsdijken voor de binnenwateren aangelegd van Højer naar Emmerlev Klev en de dijk van Højer naar Snurom (langs de Tøndervej).
In 1982 werd de "Voorste Dijk" onthuld. En Margrethe Kog ontstond (genoemt naar Koningin Margrethe)

Besøg vandtårnet og nyd udsigten fra balkonen 19 m.o.h. med udsigt over by, marsk og vadehav.

Højer Vandtårn
www.fhvt.dk - tlf. 93 92 14 33

BED & KITCHEN
Atelier & Galleri
Nørregade 17
6280 Højer
Telefon:
+45 21 22 16 97
www.birgitte-valentin.dk

Spise og bo

Gastronomi

I Vestsønderjylland er der tradition for at spise godt!

Området har gennem århundreder udviklet sin egen særlige madkultur baseret på områdets gode råvarer og særlige opskrifter, hvoraf en del oprindeligt er kommet sydfra over grænsen i en eller anden form.
Egnen tilbyder et rigt udvalg af spisesteder på alle niveauer og i alle prisklasser.
Der er også et stort udvalg af overnatningsmuligheder til fornuftige priser. Højer er derfor meget velegnet som opholdssted og udgangspunkt for udflugter til mange seværdigheder i nærheden.

In Südwestjütland ist es Tradition gut zu essen!

Das Gebiet hat durch Jahrhunderte seine eigene besondere Kochkultur entwickelt, die auf den guten Zutaten und Kochrezepte, teils mit Ursprung südlich der Grenze, basiert.

Die Gegend bietet Ihnen eine reiche Auswahl an Essmöglichkeiten auf alle Niveaus und in allen Preislagen an.

Es gibt auch eine große Auswahl an Übernachtungsgelegenheiten zu vernünftigen Preise. Højer ist deshalb als Aufenthaltsstelle und Ausgangspunkt für Ausflüge zu vielen Sehenswürdigkeiten in der Nähe sehr geeignet.

In Southwestern Jutland eating well is a tradition

The region has developed its own particular food culture through centuries. It is based on the fine products and special recipes of the area, many of which originally came across the border in one form or another from southern regions.

The area offers a fine selection of eating places on all levels of quality and price.

A large choice of accommodation facilities at reasonable prices are also available. Thus Højer is well suited as a place to stay for some time and as a starting point for trips and visits to many attractions nearby.

In West-Zuid-Jutland is er een traditie van goed eten!

Door de eeuwen heen heeft het gebied een eigen speciale eetcultuur ontwikkeld, gebaseerd op de goede ingrediënten en recepten van het gebied, waarvan sommige oorspronkelijk in de een of andere vorm vanuit het zuiden over de grens gekomen zijn.

Het gebied biedt een rijke selectie eetgelegenheden op alle niveaus en in alle prijsklassen aan.

Er is ook een grote selectie accommodatiemogelijkheden tegen redelijke prijzen.
Højer is daarom zeer geschikt als verblijfplaats en als startpunt voor excursies naar vele nabijgelegen attracties.

SvendWind
Automobiler A/S
Frifelt 1, 6280 Højer
Tlf. 7478 2149
www.svendwind.dk
SAAB

Salon F
v/ Lene Frandsen
Skolegade 8 · 6280 Højer
Tlf. 6049 3165

BESØG HØJER MØLLE

Oplev et levende kulturmiljø

MSJ
MUSEUM SØNDER JYLLAND

- En af Nordeuropas største hollændermøller
- Udstilling om Tøndermarsken
- Café og hyggelig møllehave

Se mere på **msj.dk**

April-oktober kl. 10-17
Møllegade 13, Højer

Brugsen Højer
Nørrevej 52 · 6280 Højer · Tlf. 7478 2144

OK Nørregade 1A

Kreditbanken
- Sønderjyllands lokale bank
Storegade 21 · 6270 Tønder
Telefon: 7333 1900

Hold ferie, fest eller kursus på landet og glem alt andet !

Hohenwarte

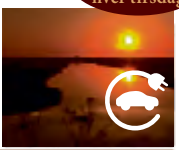
Midt i nationalparken findes Howenwarte som står for:

- Bondegårdsferie
- Overnatning
- Bålaften
- Sønderjysk kaffebord 1. søndag i hver måned
- Festarrangementer
- Kursus m.m.
- Priser fra kr. 320,- pr. overnatning pr. person

CAFÉEN ER ÅBEN 1/4 - 1/11

Stegt flæsk og rødspætte hver tirsdag

Siltoftvej 2 / 6280 Højer / Tel: +45 2341 2447
email@hohenwarte.dk / www.hohenwarte.dk

Marskstien

Wanderwege
Hiking trails
Wandelroutes

Tøndermarskinitiativet har oprettet denne vandrersti i marsken.
Vandrestien følger fortrinsvis diger og markveje og er markeret ved mange anvisningspæle m.v.

Stien er i hele sin længde 54 kilometer lang, men man kan tage mindre afstande efter eget ønske.

I 2019 oprettes forskellige INFO steder.

Das Projekt “Tøndermarskinitiativet” hat Wanderwege in der Marsch errichtet.
Die Wanderwege findet man hauptsächlich auf den Deichen und auf Feldwege. Sie sind unter anderen mit Pfählen markiert.

Im ganzen sind des 54 Km Wanderwege. Nach Wunsch kann man selbst die Länge seiner eigenen Strecke bestimmen.

2019 werden verschiedene INFO-Stellen errichtet.

The ”Tøndermarskinitativet” has made this path for wanderer in the marshland.
The path is following dikes and tracks, and is indicated with many signs.

The path is in all 54 kilometres , but it is possible to take a shorter distance.

In 2019 there will come informations several places on the route.

Marskstien - Wandelroute
De Initiatief groep voor de Tøndermarsk heeft dit wandelpad in het moeras/waddengebied aangelegd.

Het wandelpad volgt voornamelijk dijken en landbouwwegen en is gemarkeerd door vele routepaaltjes, etc.

De volledige lengte van het wandelpad is 54 kilometer, maar je kunt kleinere afstanden nemen, als je dat wilt.

In 2019 werden er verschillende INFO locaties opgestelt.

Vi klarer alt det praktiske, når du inviterer dine gæster til brunch | middag | fest på Rudbøl Forsamlingshus.
Ring og hør nærmere!

Hostel Rudbøl og Forsamlingshus
v/ Kirsten Bossen
Rudbølvej 19-21, 6280 HØJER
T: 7473 8298 M: 2326 2844
rudbvandrerhjem@gmail.com
hostel-rudbol-dk.book.direct

Det ideelle udflugts- og feriested midt i marsken

Rudbøl Grænsekro

Weekendophold med musik og dans hver weekend, miniferie, udflugter, familiefester, camping og meget mere

Rudbølvej 36, 6280 Højer · Tlf. 7473 8263 / 7473 8258 · www.rudbol.dk · rudbol@rudbol.dk

Grænseoverskridende digeby på kanten af marsken

Rudbøl er en hyggelig, historisk landsby med en velbevaret kerne af rødstensgårde opført i vestslesvigsk stil. Hele landsbyen er bygget på et landsbyværft i forbindelse med det dige, der i 1556 blev opført for at beskytte området mod havet. Rudbøl grænseovergang ligger umiddelbart syd for landsbyen Rudbøl og er en af de mindre overgange.

Det er det helt specielle forhold ved Rudbøl grænse, at selve grænsen over en strækning på ca. 135 meter forløber midt i gaden, regnet fra Rosenkranz som landsbyen hedder på tysk side, og op mod Rudbøl by.

Denne grænseovergang var den vestligste overgang på fastlandet som var åbent for trafik. Vejen herfra fører til mindre landsbyer i det tyske marskland.

Kroen til højre er tysk og bygningen til venstre for vejen er dansk. Den mørke plet i asfalten lige til højre for den hvide streg, er en metalplade som markerer grænsen.

I dag kan man stadig se en række grænsesten i vejen, som med et "D" markerer den danske side og med et "DRP" markerer, hvor Deutsches Reich Preussen – i dag Tyskland – går.

Grænsen mellem Danmark og Tyskland løber midt i gaden

Grænsesten i gade i Rudbøl

Siltoft Grænse

Efter genforeningen i 1920 blev der oprettet anmeldesespost ved Siltoft. Denne grænseovergang ved den dansk-tyske grænse ligger længst mod vest, og danske og tyske borgere inden for en afstand på 5 kilometer kunne på visse betingelser krydse grænsen, hvilket havde betydning for lokale landmand.

I den første tid stod her blot et telt hvor en grænsegendarm kunne få beskyttelse mod vind og vejr, men allerede i efteråret 1920 byggedes et træskur som afløste det midlertidige telt. Efter 2. Verdenskrig var overgangen sparet men åbnedes igen 1. september 1953 for trafik. I 1956 blev træhytten udskiftet med den lille bygning i sten som ses på billedet.

Medens det for nogle gendarmer var attraktivt at arbejde langt mod vest i marskens natur var det omvendt for andre. Siltoft grænse blev nemlig også brugt som destination for strafoverflyttelser når gendarmer mod øst gentagne gange begik forseelser.

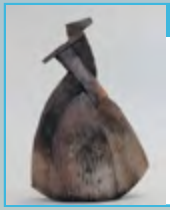

Grænsevogterhuset ved Siltoft

Comfort installatør
Professionelt Samarbejde
EL-SERVICE HØJER ApS
aut. el-installatør Jan Andersen
Østermarkvej 5 · 6280 Højer
Tlf. 7478 2359

Kunst og kunsthåndværk i Højer

KERAMIK/ BRONZE/ MALERI **1**

Mogens Davidsen
Sønderbyvej 7, Daler
6280 Højer
www.mogensdavidsenkunst.dk
Tlf.51923264
Åbent efter aftale

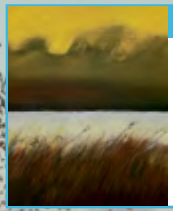
MALERI & SKULPTUR **2**

Atelier & Galleri / Birgitte Valentin
Nørregade 17. 6280 Højer . tlf. 21 22 16 97
gallerivalentin@gmail.com
Marts-oktober: Alle dage 11 - 17
Nov.-feb.: Onsdag - søndag 12 - 17
Ændringer i åbningstid kan ses på
www.birgitte-valentin.dk

TEKSTIL/MALERI **8**

bymadsen.dk
v/Aase-Lene Lysgaard Madsen
Storegade 6 . 6280 Højer
www.bymadsen.dk
Tlf. 2193 4686 · bymadsen@gmail.com
Åbnet tirsdag til søndag 11 til 17.30,
mandag 13.30 til 17.30

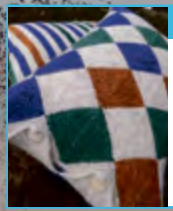
MALERI & GRAFIK **3**

Ghita Beck Svensen
Strandvej 2 . 6280 Højer
www.ghitas.dk
mail@ghitas.dk
Tlf. 61103425
Ikke faste åbningstider, men ring gerne
og kig ind.

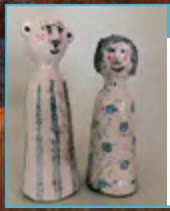
KERAMIK **7**

Gunhild Jensen
Østerende 10
6280 Højer
Tlf. 2020 9749
Åbent efter aftale.
Ring gerne

TEKSTIL/TEGNING/AKVAREL **4**

Hanne Brøbech Sønnichsen
Hanne i Højer
AR. Kjærbysvej 8 . 6280 Højer
www.hanne-i-hojer.dk
info@hanne-i-hojer.dk Tlf. 23 25 28 01
Åbent tirsdag - fredag 12-17
Lørdag 10-15

KERAMIK **6**

Jytte Lysgaard
Skolegade 13. 6280 Højer. Tlf. 30560168
www.jyttelysgaard.dk
mail@jyttelysgaard.dk
Jytte Lysgaard Keramik
Åbent Onsdag - fredag 10 - 17
Lørdag 10 - 12

SKULPTUR & KUNST **5**

Kurt Schmidt
Østermarkvej 2 . 6280 Højer
www.kurt-schmidt.dk
kurt.schmidt188@gmail.com
Tlf. 42 32 29 39
Åben efter aftale

På egen fod gennem Højer
Ein Spatziergang durch Højer
On foot through Højer
Op eigen gelegenheid
Kunst og kunsthåndværkere
Kunst und Kunsthandwerk
Art and Art craft
Kunst en ambachten
1 Alice Kræfting
2 Birgitte Valentin
3 Ghita Beck Svensen
4 Hanne i Højer
5 Kurt Schmidt
6 Jytte Lysgaard
7 Gunhilds Keramik
8 Galleri by Madsen
EWII
Digeskolen
Marskhallen
Højer Efterskole
Nørrevej
Nygade
Højer Art Grove
Plejehjem
Strandvej
Margrethevej
Møllegade
Skolegade
Kiers Gaard
Søndergade
Højer Design Efter-og Højskole
Havdige
Indviet maj 1982
Havdige
Indviet 1861
Margrethe Kog
Ny Frederikskog
A. R. Kjærbysv
Slusevej
Bådfolk ved Vidåen
Havnev
Højer sluse
Vidåslusen
Hohenwarte
Clever

Højer
Retning Emmerlev Klev - Ballum - Rømø
5
Retning Emmerlev Klev - Ballum - Rømø
Ballumvej
OK
Brugsen
15
Kirkegården
N
Nørrevej
14
Nørregade
2x
P
Buen
Prilen
Højervej
Nørrevej
Postgade
Mellemgade
Torvegade
Nørregade
Nørrevej
Storegade
8
Højer Gård
7
Kirkegårdsgade
2
0
13
Østergade
1
Retning Tønder/Daler
Skippergade
Torvet
8
P
Herberggade
Østerende
Tværmarksvej
Klintvej
Klintvej
Søndergade
10
9
Klostergade
12
Kogsgade
Kovej
11
Østerende
Østerende
Ved Gamle Dige
Banegårdsgade
7
6
Monta
Højer Dige
Tværmarksvej
Slusevej
Siltoftvej
Vidå
Retning Siltoft grænse
Retning Nørre Mølle og Rudbøl grænse

På egen fod gennem Højer ... byen bag digerne!

Denne tur illustrerer dette og begynder og slutter ved Højer Mølle. Turen kan følges efter beskrivelsen og de rød-hvide numre på kortet midt i brochuren!

1 Højer Mølle er en hollandsk vindmølle fra 1857. Møllehatten er omvendt bådformet, et kendetegn for møller langs Vestslesvigs kyst. Det meste af møllens originale inventar er bevaret. Højer Mølle er med sine 22 meter en af de højeste hollændermøller i Nordeuropa. Fra omgangen kan du nyde en imponerende udsigt ud over Højer by og Tøndermarsken.
Møllen blev restaureret i 1976-77 og senest i 2019 og rummer sammen med magasinbygningen fra 1904 et interessant mølle- og marskmuseum, hvor man kan få en god orientering om møllen samt om marsk, diger og stormfloder. I møllerboligen er der en hyggelig café.
Sydøst for møllen ligger Møllehaven, hvortil der er fri adgang. Haven er anlagt som en typisk vestslesvigsk have fra begyndelsen af 1900-tallet med stengærder, bænke, grotte og pavillon. Den indeholder udelukkende planter, der var kendt i Danmark på den tid, hvilket fremgår detaljeret af skiltene ved de enkelte arter. Der er opsat informationsskilte ved begge indgange til haven.

2 Når man fra møllen går mod syd ad Møllegade med små, gamle huse, ligger stuehuset til den såkaldte "Kog Inspektør Gård" på højre side med gavlen helt ud til gaden. Den oprindeligt firlængede gård blev genopbygget i 1758 efter den store brand i 1756. Branden lagde også de to store nabogårde Strandvej 2 og Kiers Gård øde. Udlængerne blev nedrevet i 1947. I haven mod syd med det store, murede stengærde står der flere store, gamle træer.

3 Ved Storegade drejes til højre langs stengærdet mod Kiers Gård, en firlænget marskgård med historie tilbage til omkring år 1400. I 1436 blev den lagt under domkapitlet i Ribe og ved Reformationen blev den Kongelig ejendom. I 1663 blev den lagt under Schackenborg.
Den nuværende, statelige gård er opført i

Ein Spatziergang durch Højer

… die Stadt hinter den Deichen!

Der Stadtkern von Højer ist eine besondere und spannende Mischung aus gut bewahrten Bauernhöfen und Stadthäusern, die Seite an Seite liegen und durch schmale Straßen, kleine Plätze und grüne Gebiete zusammengebunden sind. Dieser Ausflug wird Ihnen das zeigen und er startet und endet bei Højer Mølle. Der Ausflug kann nach der Beschreibung und die rot-weißen Ziffern auf der Karte in der Mitte der Broschüre gefolgt werden.

1 Die Mühle zu Højer ist eine holländische Mühle aus dem Jahre 1857. Mit ihren 22 Metern und sieben Etagen ist sie die höchste Holzwindmühle Nordeuropas. Sie wurde 1976-77 restauriert. Dort gibt es ein interessantes Mühlen- und Marschmuseum, wo man ausgezeichnete Informationen über die Marsch, Deiche und Sturmfluten bekommt. Vom Mühlenturm aus gibt es eine tolle Aussicht in alle Richtungen.

Südost der Mühle liegt der Mühlengarten (Møllehave); hier ist freier Eintritt. Der Garten ist wie ein typischer, Westschleswigscher Garten vom Anfang des 20. Jahrhundert angelegt. Es gibt dort deshalb nur Pflanzen, wie man sie in Dänemark um diese Zeit kannte. Informationstafeln finden Sie an beiden Eingängen zum Garten.

2 Wenn man von der Mühle aus Richtung Süden in die Møllegade geht, liegt das Wohnhaus vom sogenanntem Kooginspektorhof an der rechten Seite mit dem Giebel bis zur Straße. Der ursprünglich 4-Längen-Hof wurde nach dem großen Feuer 1756 im Jahre 1758 wieder aufgebaut. Im Garten gen Süden stehen mehrere große, alte Bäume.

3 Bei Storegade gehen Sie nach rechts den Steindamm entlang Richtung Kiers Gård, einen al ten Gevierthof, dessen Geschichte man bis ins 14. Jahrhundert verfolgen kann. Im Jahre 1436 gehörte er zum Dom von Ribe und bei der Reformation

On foot through Højer

… the town behind the dikes!

The centre of Højer is a rare and fascinating mixture of well-preserved old farms and town houses situated side by side and tied together by narrow streets, trees and small open spaces. This walk is an illustration of this. It begins and ends at Højer Mølle (Højer Mill). The walk can be made in accordance with the description below and the red and white numbers on the map in the centre of this booklet.

1 Højer Mølle (Højer Mill) is a Dutch type of mill built in 1857. The 7-storied and about 22 m high mill is the tallest windmill in Northern Europe and was restored i 1976-77. Together with the storehouse from 1904 it is now an interesting mill- and marsh museum, where you can learn about the mill and about marshes, dikes and floods. From the mill platform there is a magnificent view in all directions over the town of Højer and its surroundings.

Southeast of the mill is Møllehaven (the Mill Garden) - the admission is free. The garden has been laid out as a typical West Frisian Garden from the beginning of 1900 with stone fences, garden seats, a grotto and a pavilion. All plants in the garden were known i Denmark at that time. Small signs inform of the individual species. There are information signs at both entrances to the garden.

2 From the mill, walk south down Møllegade (Mill Street) with its small, old houses and notice the farm house on your right with the gable reaching to the street. The original farm was built around a quadrangle and was rebuilt in 1758 after a serious fire in 1756, which also destroyed two neighbouring farms. The outbuildings were torn down in 1947. In garden to the south with the large stone fence there are several old trees.

3 At Storegade (Main Street) turn right along the stone fence towards Kiers Gård (Kier's Farm), which is a marsh farm with a history dating back

Een wandeling door Højer

… het stadje achter de dijken

Deze tour illustreert dit en begint en eindigt bij de Molen van Højer. De tocht is te volgen via de beschrijving en de rood-witte nummers op de kaart in het midden van deze brochure!

1 Højer Mølle is een Nederlandse stellingmolen uit 1857. De molenkap is omgekeerd bootvormig, een kenmerk van molens langs de kust van West-Sleeswijk. Het grootste deel van de oorspronkelijke inrichting van de molen is bewaard gebleven. De Molen van Højer is met zijn 22 meter een van de hoogste Nederlandse molens van Noord-Europa. Vanaf de stelling kunt u genieten van een indrukwekkend uitzicht over de stad Højer en Tøndermarsken.
De molen werd gerestaureerd in 1976-77 en voor het laatst in 2019 en herbergt samen met het pakhuis uit 1904 een interessante molen- en marsgrondmuseum, waar u een goede briefing kunt krijgen over de molen en over de marsgrond omgeving, dijken en stormvloeden. In de molenaarswoning vindt U een gezellig café.
Ten zuidoosten van de molen ligt de Molentuin met gratis toegang. De tuin is aangelegd als een typische West-Sleeswijkse tuin uit begin 1900 met stenen hekken, banken, grot en paviljoen. Het bevat alleen planten die in die tijd in Denemarken bekend waren, zoals in detail te zien is aan de bordjes van de individuele soorten. Bij beide ingangen van de tuin zijn informatieborden geplaatst.

2 Als je vanaf de molen naar het zuiden wandelt langs Møllegade met kleine, oude huisjes, dan ligt aan de rechterkant de boerderij van de zogenaamde "Kog Inspecteur Boerderij" met de gevel helemaal tot aan de straat. De oorspronkelijk boerderij in carré vorm werd in 1758 herbouwd na de Grote Brand van 1756. De brand verwoestte ook de twee grote naburige boerderijen, Strandvej 2 en Kiers Gård. De bijgebouwen werden in 1947 verwijdert. In de grote, ommuurde tuin op

Højer

4

5

5a

6

7

1759 efter den store brand i 1756. Dens vældige stråtag hviler på 6,5 km lægter. Der er opsat en informationstavle ved gårdens nordvestlige hjørne.
Under sit besøg i Højer i 1844 boede Kong Christian 8. på Kiers Gaard.
Indtil 1860, da Højer Diget blev bygget, kunne man sejle helt ind til den lille bygning syd for gården, som kaldes »Østershuset«. Ejeren skrabede i en årrække østers i Vadehavet; de blev sejlet ind til Østershuset og blev der pakket til videre transport med hestevogne eller skib. Østersskrabning var betydningsfuld mellem ca. 1620 og 1890. Østersbankerne i Vadehavet ejedes dels af kongen dels af hertugen og blev forpagtet på åremål. Endnu i 1880'erne var det en fast skik at servere en ret østers ved bryllupper i Højer.
Gården er nu en selvejende institution og drives som kultur- og kursuscenter. I laden er der indrettet teatersal.

4 Fortsæt til venstre ad Møllegade og straks herefter til højre ad Storegade. På venstre side, i Skolegade, ligger byens ældste hus fra 1708. Det kaldes »Lises Hus« efter en tidligere beboer. I haven ses en attrap af den gamle bybrønd, som lå her. Der er opsat en informationstavle på husets nordside.

5 Mod syd fører Skolegade ned til Design Efterskole med ca. 125 elever. Efterskolen er indrettet i den høje, gamle kommuneskole fra 1906. I Kommuneskolen var der indtil 1946 både dansk og tysk skole i samme bygning.

5a Den tidligere Bonevoks Fabrik er blevet renoveret og er nu hjemsted for Højer Design Efterskole.

6 Landingsstenen blev rejst til minde om, at her gik Kong Frederik den 6. i land efter sit besøg på Halligerne mod syd efter stormfloden i 1825. På bagsiden er indgraveret navnene på de personer, der betalte stenen. Et navn er udridset, og det siges at grunden var, at han ikke betalte sin andel.

7 Ved Torvets nordside ligger stuehuset til den oprindeligt firelængede »Højergaard« med historie tilbage til 1400-tallet. Det stråtækte stuehus er fra 1823. Selv om Tønder ligger lavere end Højer, var det en overdrivelse, når man førhen påstod, at gårdens dørtrin lå på højde med spidsen af Tønder Kirkes tårn.

AutoMester Højer

AutoMester E+

Nørrevej 1A · 6280 Højer
Tlf. 7478 2635

Ein Spatziergang durch Højer … die Stadt hinter den Deichen!

On foot through Højer … the town behind the dikes!

Een wandeling door Højer … het stadje achter de dijken

wurde er Eigentum des Könighauses. 1663 wurde der Hof zu einem Teil des Schlosses Schackenborg gemacht.
Der jetzige auf 4 Längen gebaute, stattliche Hof stammt aus dem Jahre 1759. Vor 1860 konnte man von Süden her mit Schiffen ganz in der Nähe des Hofes anlegen. Der damalige Besitzer hat einige Jahre lang Austern im Wattenmeer geangelt. Diese wurden per Schiff oder Pferdewagen zum Austernhaus an der südwestlichen Ecke des Hofes transportiert, um dort für den weiteren Versand verpackt zu werden.

Das Angeln nach Austern war in den Jahren 1620 bis 1890 sehr bedeutungsvoll. Die Austernbänke im Wattenmeer waren im Eigentum des Königs und Herzogs und wurden verpachtet. Bei seinem Besuch in Højer 1844 wohnte König Christian VIII. im Kiers Gård. Noch in den 1880er Jahren war es Tradition Austern bei Hochzeiten in Højer zu servieren. An der nordwestlichen Seite des Hofes gibt es eine Informationstafel.
Der Hof wird heute für als Kultur- und Kursuszentrum genutzt. Die Scheune funktioniert heute als Theatersaal.

4 Gehen Sie nach links in die Møllegade und danach gleich nach rechts in die Storegade. An der linken Seite liegt das älteste Haus in Højer aus dem Jahre 1708 – Es wird „Lises Hus“ nach einer ehemaligen Bewohnerin genannt. Im Garten sehen Sie eine Nachbildung des alten Stadtbrunnens, der hier lag. Es gibt eine Informationstafel an der Nordseite des Hauses.

5 Im Richtung Süden führt die Skolegade zum Design Nachschule mit etwa 100 Schülern. Es ist in der alten Kommunalschule von 1906. In der Kommunalschule befand sich bis 1946 die dänische und deutsche Schule in einem gemeinsamen Gebäude. In der alte Poliermittel Fabrik ist als Designhochschule eingerichtet geworden.

6 Die Landungs Platz Stein wurde um Erinnerung der Landgang von König Friedrich VI nach sein Besuch auf dem Halligen Inseln nach dem Sturmflut in 1825. Auf der Hinterseite der Stein ist die Namen von den Bürgern eingraviert

to about 1400. In 1436 Kiers Gård was placed under the chapter in Ribe and at the Reformation in 1536 it became royal property. In 1663 it was placed under Schackenborg Castle in Møgeltønder.
The present, stately building was built in 1759 after the great fire in 1756. The huge, thatched roof is carried by 6.5 km laths. There is an information sign at the north westerly corner of the farm.
When King Christian 8 paid a visit to Højer in 1844 he stayed at Kiers Gård. Until 1860, when the Højer-Rudbøl Dike was built, it was possible to sail all the way to the small building south of the farm called Østershuset (The Oyster House). For several years the owner dredged oysters off the coast. The oysters were sailed up to Østershuset where they were packed for further transportation with horse and carriage or ship to large parts of Europe and Scandinavia. Dredging for oysters here was of importance between 1620 and 1890. The oyster banks in the tidal area were partly owned by the King and by the Duke and were rented for a term of years. In the 1880's it was till customary to serve oysters at weddings in Højer.
Today Kier's Gård is owned by a foundation and is run as a culture- and congress centre. In the barn there is a small theatre.

4 Now turn left - up Møllegade a few steps - and then turn right along Storegade. To the left, at the corner of Storegade and Skolegade, you find the oldest house in Højer. It is called Lises Hus after a previous resident and was built in 1708. In the garden there is a dummy of the old town well, which used to stand here. On the northern side of the house there is an information table.

5 To the south Skolegade leads to Design Bordingschool with approximately 100 students. It has been established in the former school from 1906. The former school served as Danish as well as German school at the same time until 1946. The old polish agent factory was ben transformed to at design scholl.

het zuiden staan meerdere grote, oude bomen.

3 Sla bij Storegade rechtsaf langs de stenen omheining richting Kiers Gård, een terpboerderij in carré vorm met een geschiedenis die teruggaat tot rond het jaar 1400. In 1436 werd het onder het kapittel van de kathedraal in Ribe geplaatst en bij de Reformatie werd het koninklijk bezit. In 1663 viel het onder het slot Schackenborgs domein.
De huidige, statige boerderij werd gebouwd in 1759 na de grote brand van 1756. Het enorme rieten dak rust op 6,5 km latten In de noordwestelijke hoek van de boerderij is een informatiebord geplaatst.
Tijdens zijn bezoek aan Højer in 1844 woonde koning Christiaan de 8e in Kiers Gård.
Tot 1860, toen de Dijk bij Højer werd gebouwd, kon je helemaal naar het kleine gebouw ten zuiden van de boerderij varen, dat »het Oesters Huis« wordt genoemd. De eigenaar schraapte een aantal jaren oesters in de Waddenzee; ze werden naar het Oesters Huis gevaren en daar verpakt voor verder transport per paardenwagen of schip. Tussen ongeveer 1620 en 1890 was het schrapen van oesters belangrijk. De oesterbanken in de Waddenzee waren deels eigendom van de koning en deels van de hertog en werden jarenlang verpacht. Zelfs in de jaren 1880 was het een vaste gewoonte om oesters te serveren op bruiloften in Højer.
De boerderij is nu een onafhankelijke instituut en wordt gerund als een cultureel en cursuscentrum. In de schuur bevindt zich een theaterzaal.

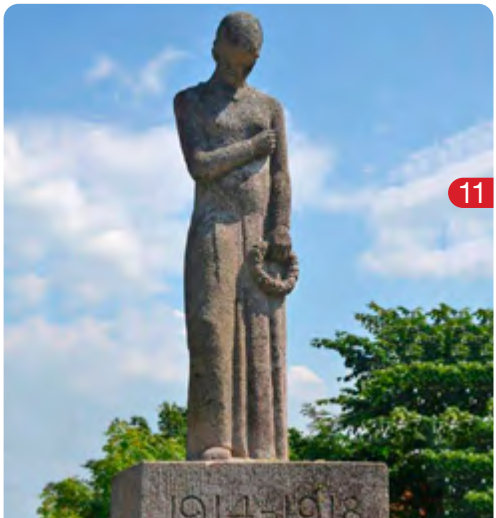
4 Ga linksaf de Møllegade op en meteen rechtsaf de Storegade op. Aan de linkerkant, in Skolegade, staat het oudste huis van de stad uit 1708. Het wordt ”Lises Hus” genoemd naar een voormalige bewoner. In de tuin zie je een replica van de oude stadsput, die zich hier bevond. Aan de noordzijde van het huis is een informatiebord geplaatst .5 In het zuiden leidt Skolegade naar de Design Naschool met ca. 125 studenten. De Naschool is gehuisvest in de hoge, oude gemeenteschool uit 1906. Tot 1946 had de gemeenteschool zowel

Højer

Højergaard er efter en gennemgribende renovering af RealDania Byg nu indrettet som madlejrskole og drives af Arla.

8 Nord for kirken lå, indtil kommunesammenlægningerne i 2007, Danmarks eneste stråtækte rådhus. I dag er Rådhuset ramme for lokalrådet, biblioteket og borgerservice. Den ældste, østlige del er fra 1803, og bygningen var indtil 1946 sognets præstegård. I 1920'erne havde den tre beboede storkereder; endnu i 1940'erne var der over en snes storkepar i byen. I 1947 blev bygningen overtaget af kommunen til Rådhus. En del brudepar, danske som udenlandske, lod sig vie på det lille romantiske rådhus.

9 Højers blytækte, romanske kirke er oprindeligt fra 1100-tallet og er øjensynligt den første og ældste i Højer Herred. Kirken er viet til Skt. Peder. Den har tidligere set højere ud, men man har - måske allerede i 1300-tallet - kastet jord op om den for at skærme den mod stormflod. Tårnet og de to sidekapeller stammer fra 1400-tallet. Halsjernet ved døren til våbenhuset, har siddet på en skamstøtte ved kirkegårdsmuren på Torvet.
Døren på skibets nordside bruges ved bryllupper og begravelser. Den kaldes brudedøren og bærer Højer og Højer Herreds våben. Indskriften »Ex mari natus« betyder »Født af havet« og hentyder til marskens dannelse. Sømmene, der danner mønstre på døren, stammer fra en i Tyskland gennemført folkeindsamling under 1. Verdenskrig. Gravstenen, over familien Todsen, nærmest Torvet har tysk indskrift på sydsiden, dansk på nordsiden.
Kirkegården har ikke været anvendt til begravelser siden 1861, da den nye kirkegård nord for Nørrevej blev anlagt efter en tyfusepidemi.

10 Den stråtækte bygning fra 1756 ved Torvets sydlige ende er oprindeligt stuehuset fra et anseligt landbrug og købmandsgård. Huset blev smukt restaureret i 1993.

11 Fortsæt videre mod syd til det lille anlæg ved Kovej, som kaldes »Æ Denkmal«. Fra 1864 til 1920 hørte Højer under Tyskland, og de værnepligtige - danske såvel som tyske - skulle deltage i 1. Verdenskrig på tysk side. Skulpturen af den

Mikaels Dækservice
Postgade 7 · 6280 Højer
tlf. 7478 2139

Ein Spatziergang durch Højer … die Stadt hinter den Deichen!

On foot through Højer … the town behind the dikes!

Een wandeling door Højer … het stadje achter de dijken

die der Kosten der Stein gezahlt haben. Ein Name ist entfernt geworden, und der Grund sollte sein das er nicht seine Beteiligung gezahlt hat.

7 An der nördlichen Seite des Torvet befindet sich das Wohnhaus des ursprünglichen Højer-Hofes, ein 4-Längen-Hof, dessen Geschichte bis ins 14. Jahrhundert zurückreicht. Der jetzige Bau ist allerdings von 1824. Er gehört der deutschen Gemeinde in Nordschleswig und wird vom Pastor der deutschen Gemeinde bewohnt. Obwohl Tønder niedriger als Højer liegt, ist es trotzdem eine gewaltige Übertreibung, wenn man früher behauptete, die Schwelle des Højer-Hofes läge auf gleicher Ebene wie die Spitze des Kirchturms von Tønder.

8 Nördlich der Kirche lag Dänemarks einziges mit Reet gedecktes Rathaus. Bis 1946 diente es der Gemeinde als Pastorat. Der älteste Teil des Hauses ist aus dem Jahre 1803. In den zwanziger Jahren befanden sich drei Storchennester auf dem Haus und in den vierziger Jahren wohnten noch über 20 Störche auf Højers Dächern. 1945 wurde das Gebäude als Rathaus eingerichtet. Viele Brautpaare - dänische und ausländische - schließen in diesem kleinen, romantischen Rathaus den Bund fürs Leben.

9 Die mit Blei gedeckte Kirche ist aus dem 12. Jahrhundert. In früherer Zeit erschien sie höher. Man hat aber, wahrscheinlich schon um 1300, Erde aufgeworfen, um den Bau vor Sturmfluten zu schützen. Der Turm und die Seitenkapellen entstanden um 1400. Das Halseisen an der Tür zum Waffenraum hat sich einst an einem Schandpfahl bei der Kirchhofsmauer am Torvet befunden. Die Tür an der Nordseite des Kirchschiffes wird nur bei Beerdigungen und Hochzeiten benutzt. Man nennt sie die Hochzeitstür, und sie ist mit dem Wappen Højers und Højer Landkreis geschmückt. „Ex mari natus“ - „vom Meer geboren“ - deutet auf die Entstehung der Marsch hin. Die aus Nägel hergestellten Ornamente in der Tür sind Zeugen einer damals in Deutschland im I. Weltkrieg durch-

6 The stone was erected in memory of the King Frederic VI, who came back to here from a visit to the Halligen isles after the flood in 1825. On the backside of the stone you will find engraved the names of the people that paid for the erection of the stone. Nevertheless one name has been erased. They say it was because the individual did not pay his share.

7 North of the market sqare stands a farmhouse originally built around a quadrangle and called Højergård (Højer Farm). Its history goes back to the year 1400. The present building was built in 1824 and is the residence of the German minister. It is a fact that Tønder is situated lower than Højer, but is was much exaggerated when, in the olden days, it was claimed that the doorstep of Højergård was on the same level as top of the church spire in Tønder.

8 North of the church you can see what was formerly the only thatched town hall in Denmark. The oldest, eastern part dates from 1803 and was the parish rectory until 1946. In the 1920's there were three inhabitetd stork's nests on this building alone - and up until the 1940's there were more than twenty pairs of storks in Højer. 1945 it was transformed into the Townhall. Højer is quite popular as a 'wedding town' and many couples - Danish as well as foreign - are getting married at this small, romantic town hall.

9 Højer's lead-roofed Roman church dates from about the year 1200. It has looked taller, but - maybe as early as i 1300 - earth was piled up around it as protection against floods. The tower and the two side chapels are from about 1400. The neck iron by the door to the porch was formerly attached to a pillory at the cemetary wall on the town sqare, where court proceedings were held.
The door on the north side of the nave is used only for weddings and funerals. It is called the bridal door and displays the coats of arms of the town and the Højer shire. The inscription 'Ex mari natus' means 'born by the sea' and refers to the formation of the marshes. The nails, which form patterns on

de Deense als de Duitse school in hetzelfde gebouw.

5a De voormalige Boenwas Fabriek is gerenoveerd en is nu de thuisbasis van Højer Design Naschool.

6 De landingssteen werd opgericht ter nagedachtenis van de landing van koning Frederik de 6e na zijn bezoek aan de Halligerne in het zuiden na de overstroming in 1825. Op de achterkant staan de namen gegraveerd van de mensen die de steen hebben betaald. Er is één naam doorgekrast en er wordt gezegd dat de reden was dat hij zijn deel niet betaalde.

7 Aan de noordkant van het plein staat de boerderij in carré vorm van de oorspronkelijk »Højergaard« met een geschiedenis die teruggaat tot de jaren 1400. De rietgedekte boerderij dateert uit 1823. Hoewel het stadje Tønder lager ligt dan Højer, was het overdreven om te beweren dat de drempel van de voordeur zich ter hoogte van het puntje van de toren van de kerk van Tønder bevond.
Na een grondige renovatie van RealDania Byg is Højergaard nu ingericht als een vakantieschool waar jonge mensen eten leren koken en wordt gerund door firma Arla.

8 Ten noorden van de kerk stond, tot aan de gemeentelijke fusies in 2007, het enige rietgedekte stadhuis van Denemarken. Vandaag is het stadhuis het decor voor de gemeenteraad, de bibliotheek en de burgerzaken. Het oudste oostelijke deel dateert uit 1803 en het gebouw was tot 1946 de pastorie. In de jaren 1920 had het drie bewoonde ooievaarsnesten. Zelfs in de jaren 1940 waren er meer dan twintig ooievaarsparen in de stad. In 1947 werd het gebouw door de gemeente overgenomen als stadhuis. Een aantal bruidsparen, Deense en buitenlandse, trouwden in het kleine romantische stadhuis.

9 De romaanse kerk met loden dak van Højer stamt oorspronkelijk uit de jaren 1100 en is blijkbaar de eerste en oudste in Højer Herred. De kerk is gewijd aan St. Peter. Vroeger zag het

Højer

sørgende kvinde i anlægget er udført af den danske kunstner Korsemann og er rejst som mindesmærke for de 51 faldne fra Højer og Højer Landsogn. Deres navne står på en tavle i kirken.

Indtil 1860 gik Vadehavet helt ind til det gamle Højer-Rudbøl-Dige fra 1556, som også danner vejen til Rudbøl. Med de mange skibe der lagde til ved slusen ved Højer-Rudbøl-Diget gav det grundlag for en færgekro. Kroen lå på parkeringspladsen foran kirkemuren. Da der kom jernbane til Højer i 1892 blev kroen omdannet til hotel. De lave ældreboliger syd for anlægget med "Æ Denkmal" er bygget på det tidligere baneterræn, hvor Højer Banegård lå fra 1892 til 1985. Højerbanen blev nedlagt 1962.

Følg Kovejs nordside og gå gennem Klostergade og Østergade med typiske gamle Højerhuse. Især kan turen gennem Østergade næsten sætte tiden 100 eller 150 år tilbage. Der har aldrig været kloster i Højer. Gadenavnet hentyder til, at nogle ejendomme har været fæstegårde under klosteret i Løgumkloster.

12 Gå herefter tilbage mod nord ad Østerende. Ved nr. 1 her har der ligget en gammel gård. Den blev købt af den tyske kniplingskræmmer M.C. Matthiesen fra Visby, som derpå giftede sig med sin danske nabos datter. I 1827 byggede han den nuværende, anselige gård, hvor nu In-Foto holder til.

13 På hjørnet af Østerende og Nørregade lå tidligere Hotel Stadt Tondern. Det var et velrenommeret hotel, hvor marskbønder og andre honoratiores havde deres stamborde. Fra 1968 har billedkunstner og billedskærer Alice G. og Svend Kræfting haft værksted og forretning i bygningen.
Gavlen ud mod Nørregade er udsmykket med et maleri med et motiv fra marsken udført over 4 gange af Alice G og Svend Kræfting.

14 Fortsæt mod vest ad Nørregade til P-pladsen.
Drej til højre mod Musikhuset, derefter til venstre ad Nørrevej. Her kommer man til "Den gamle Købmandsgård", bygget i 1760. Huset indgik tidligere i træ-og kornfirmaet Hindrichsen. Købmandsgården er i dag privatejet.

15 Højer Vandtårn blev opført i 1934. Det 20 meter høje vandtårn ligger på et af de højeste punkter i byen ca. 6 meter over havet. I dag kan man via en ny 34 m lang vindeltrappe gå fra bunden og op i den tidligere vandtank, hvorfra der nu er adgang til en udsigtsbalkon. Der er mulighed for at gå hele vejen rundt om tårnet og her nyde udsynet til landskabet og Vadehavet og i klart vejr øerne Sild og Rømø. Desuden er der blandt andet udsyn til otte kirketårne, heraf de to syd for landegrænsen.

Ein Spatziergang durch Højer … die Stadt hinter den Deichen!

geführten Sammlung. Der Grabstein, dem Torvet am nächsten, ist auf der Südseite deutsch und auf der Nordseite dänisch beschriftet.Seit 1861 wurde der Kirchhof nicht für Beerdigungen benutzt, da der neue Kirchhof am Nørrevej nach einer Typhusepidemie angelegt wurde.

10 Das reetgedeckte Gebäude aus dem Jahre 1756 an der Südseite des Torvet diente als Bauern- und Kaufmannshof. Es wurde 1993 schön restauriert.

11 Gehen Sie weiter gen Süden in die kleine Anlage am Kovej, die „Æ Denkmal“ genannt wird. Die Strasse, die weiter geradeaus geht, führt auf den Højer-Rudbøl-Deich vom Jahre 1556. Bis 1860 ging das Wattenmeer ganz hier hin, und es lag ein Fährkrug und später ein Hotel auf dem grünen Rasen an der Kirchenmauer. Die niedrigen Seniorenwohnungen wurden auf dem alten Bahnhof (1892-1985) erbaut.

In der Zeit von 1864-1920 gehörte Højer zu Deutschland. Die Wehrpflichtigen, sowohl Dänen als auch deutsche, nahmen am I. Weltkrieg auf deutscher Seite teil. Die Skulptur „Trauernde Frau“ vom dänischen Künstler Korsemann in der Anlage ist zum Gedenken an die 51 Gefallenen aus Højer und Umgebung errichtet. Die Namen der Gefallenen stehen auf einer Gedenktafel in der Kirche.

Geht man durch den Kovej, die Klostergade und die Østergade fühlt man sich in die Zeit von vor über 100-150 Jahren zurückversetzt. Es hat nie ein Kloster in Højer gegeben. Der Name Klostergade weist darauf hin, dass einige Gebäude Pachthöfe von Løgumkloster waren.

12 Gehen Sie danach gen Norden in die Østerende. Bei der Nr. 1 lag ein alter Hof. Dieser stammt aus dem Jahre 1827 und wurde von dem deutschen Klöppelspitzen-Kaufmann

On foot through Højer … the town behind the dikes!

the door, represent a collection made in Germany during World War 1. The gravestone nearest to the market square bears a German inscription on its southern side and a Danish inscription on its northern side.
The churchyard has not been used for funerals since 1861. After a typhoid epidemic a new burial-ground was laid out north of Nørrevej.

10 The thatched building at the south side of the market square is from 1756 and was originally the farmhouse of a large farming and merchant’s complex. The house was restored i 1993.

11 Continue to the south to the small park at Kovej. The road ahead leads to the Højer-Rudbøl Dike from 1556. Until 1860 the tidal water came up to here and a ferry inn and later a hotel stood on the lawn just outside the church wall. Small ferry boats sailed between Højer and the island of Sylt. The low houses around the park were built for senior citizens and stand on the former railway terrain, where the railway station was from 1892 to 1985.

From 1864 to 1920 Højer was under German rule and conscripted soldiers - Danish as well as German - had to participate in World War 1 on the German side. The sculpture of the mourning woman in the small park was made by Korsemann, a Danish artist, and commemorates the 51 killed soldiers from Højer. Their names are inscribed on a tablet in the church.

Follow the northern side of Kovej (Cow Road) and walk through Klostergade (Monastery Street) and Østergade (Eastern Street) with their typical, old Højer-houses. Especially a walk along Østergade can give you the feeling of turning back the clock a hundred or a hundred and fifty years. There has never been a monastery in Højer. The name of the street refers to the fact that some farms here belonged to the monastery in Løgumkloster.

12 Now walk back to the north along Østerende. At No. 1 there used to be a old farm. Once a German

Een wandeling door Højer … het stadje achter de dijken

er groter uit, maar - misschien al in de jaren 1300 - werd er aarde omheen gegooid om het te beschermen tegen stormvloeden. De toren en de twee zijkapellen dateren uit de jaren 1400. De ketting bij de deur van de wapenkamer is van een schandpaal, die bij de kerkhofmuur op het plein gestaan heeft.
De deur aan de noordzijde van het schip wordt gebruikt voor bruiloften en begrafenissen. Het wordt de bruidsdeur genoemd en draagt de wapens van Højer en Højer Herred. Het opschrift ’Ex mari natus’ betekent ’Geboren uit de zee’ en verwijst naar de vorming van het marsgrond. De nagels die patronen op de deur vormen, zijn afkomstig van een volksverzameling die tijdens de eerste Wereldoorlog in Duitsland is doorgevoerd. De grafsteen, van de familie Todsen, het dichtst bij het plein, heeft een Duitse inscriptie aan de zuidkant en Deens aan de noordkant.
De begraafplaats is sinds 1861 niet meer gebruikt voor begrafenissen, toen de nieuwe begraafplaats ten noorden van Nørrevej werd aangelegd na een tyfusepidemie.

10 Het rietgedekte gebouw uit 1756 aan de zuidkant van het plein was oorspronkelijk van een comlex van boerderij en koopmanswoning. Het huis is in 1993 prachtig gerestaureerd.

11 Ga verder naar het zuiden naar het kleine parkje in Kovej, die ’Æ Denkmal’ wordt genoemd. Van 1864 tot 1920 behoorde Højer tot Duitsland en de dienstplichtigen - zowel Deense als Duitse – moesten aan Duitse zijde deelnemen aan de 1e Wereldoorlog. Het beeld van de rouwende vrouw in het parkje is gemaakt door de Deense kunstenaar Korsemann en werd opgericht als een gedenkteken voor de 51 gevallenen van Højer en Højer Landsogn. Hun namen staan op een bord in de kerk.
Tot 1860 liep de Waddenzee helemaal door tot aan het oude dijk van Højer-Rudbøl-uit 1556, waar ook de weg naar Rudbøl op ligt. Met de vele schepen die aanmeerden bij de sluis bij Højer-Rudbøl Dijk, vormde het de basis voor een veerherberg. De herberg bevond zich op de parkeerplaats voor de kerkmuur. Toen de spoorlijn in 1892 naar Højer

Ein Spatziergang durch Højer … die Stadt hinter den Deichen!

M. C. Matthiesen aus Visby auf dem Grund eines noch älteren Hofes errichtet. Er heiratete eine dänische Nachbarstochter. Heute wohnt In-Foto in diesem sehenswerten Hof.

13 An der Ecke Østerende und Nørregade lag früher das hotel Stadt Tondern.Hier hatten vor allem Marschbauern ihre Stammtische.
Seit 1968 haben die Künstlerin Alice G. und der Holzschnitzer Svend Kræfting ihre Werkstätte und Geschäft hier.
Den Giebel zur Nørregade schmückt eine Malerei mit motiv aus den Marsch gemacht von Alice und Svend Kræfting.

14 Weiter nach West auf der Nørregade zum P-Platz.
Dann nach rechts zum Musikhuset, danach nach links auf der Nørrevej.
Hier kommt man zu dem alten Hof,in 1760 erbaut, “Den gamle Købmandsgård”, auf der linken Seite.
Früer gehörte das Gebäude zu dem Holz-und Kornfirma Hindrichsen. Heute ist es im privaten Besitz.

15 Hoyer Wasserturm urde 1934 gebaut. Das 20 Meter hohe Wasserturm befindet sich auf einem der höchsten Punkte der Stadt ca. 6 m asl. Jetzt können Sie auf eine neue 34 m lange Wendeltreppe von unten nach oben in der ehemaligen Wasserbehälter gehen, aus dem es nun ein Zugang zu einem Balkon mit Aussicht geht.
Es ist jetz möglich, den ganzen Weg um den Turm zu gehen. Es gibt nun Gelegenheit, den Blick auf die Marschlandschaft und das Wattenmeer mit den Inseln Sylt und Römö bei klarem Wetter zu genie∫en. Darüber hinaus gibts acht Kirchtürmer, von denen sind zwei südlich der Grenze in Deutschland zu sehen.

On foot through Højer … the town behind the dikes!

lace-merchant, M.C. Matthiesen of Visby, bought the farm. He then married his Danish neighbour’s daughter and built the present, quite impressible farm.

13 At the corner of Østerende and Nørrevej stood earlier the hotel ”Stadt Tondern”.
It was a well-reputed inn, where marshfarmers and other notabilities had there regular tables.
From 1968 have painter Alice G. and carver Svend Kræfting there workroom and shop there.
At the house end against Nørregade is a painting with a motive from the Marsh made over 4 times by Alice and Svend Kræfting.

14 Continue westwards along Nørregade until the parking area, then turn right to Nørrevej.
Turn left along Nørrevej and You will see the old “Grocerhous” built in 1760.
The house belonged earlier to the “Hindrichen wood and grain firm”. Today is it a private house. .

15 Hojer Water Tower was built in 1934. The 20 meter high water tower is located on one of the highest points in the city about 6 m. above sea level.
Now you can walk on a new 34 m long spiral staircase that’s going from the bottom up in the former water tank, from which there is now access to a view from the balcony. It is possible to walk all the way around the tower. There is now opportunity to enjoy the view of the marsh landscape and the Wadden Sea with the islands of Sylt and Romo in clear weather.
Among other visibility things are eight church towers, of which the two south of the border in Germany.

Een wandeling door Højer … het stadje achter de dijken

kwam, werd de herberg omgebouwd tot hotel. De lage bejaardenhuizen ten zuiden van het gebouw met ”Æ Denkmal” zijn gebouwd op het voormalige spoorwegterrein, waar van 1892 tot 1985 het treinstation van Højer was gevestigd. Højerbanen werd in 1962 gesloten.
Volg de noordkant van Kovej en wandel door Klostergade en Østergade met typisch oude Højerhuizen. Met name de wandeling door Østergade kan de tijd bijna 100 of 150 jaar teruggezetten. Er is nooit een klooster in Højer geweest. De straatnaam verwijst naar het feit dat sommige panden onder het klooster in Løgumkloster vielen en als boerderijen werden verpacht.

12 Ga dan terug naar het noorden langs Østerende. Op nr. 1 hier staat een oude boerderij. Het werd gekocht door de Duitse kantwerker M.C. Matthiesen uit Visby, die vervolgens trouwde met de dochter van zijn Deense buurman. In 1827 bouwde hij de huidige, omvangrijke boerderij, waar nu “In-Foto” is gevestigd.

13 Op de hoek van Østerende en Nørregade bevond zich het voormalige Hotel Stadt Tondern. Het was een gerenommeerd hotel waar marsgrondboeren en andere hoogwaardigheden die hier hun vaste tafels hadden.
Sinds 1968 hebben beeldend kunstenaar en beeldhouwer Alice G. en Svend Cancering een werkplaats en winkel in het gebouw.
De gevel aan de Nørregade is versierd met een muurschildering met een motief uit het marsgrond dat in 4 stadia is gemaakt door Alice G en Svend Cancering.

14 Ga verder in westelijke richting via de Nørregade naar de parkeerplaats.
Sla rechtsaf richting Musikhuset en vervolgens linksaf naar Nørrevej. Hier kom je bij ”De Oude Koopmanswinkel”, gebouwd in 1760. Het huis maakte voorheen deel uit van het hout- en graanbedrijf Hindrichsen. Tegenwoordig is de koopmanswinkel in particulier bezit.

15 De watertoren van Højer werd gebouwd in 1934. De 20 meter hoge watertoren staat op een van de hoogste punten van de stad, zo’n 6 meter boven zeeniveau. Tegenwoordig kan een nieuwe 34 m lange wenteltrap van beneden naar boven tot in de voormalige watertank te gaan, van waaruit er nu toegang is tot een uitzichtbalkon. Het is mogelijk om helemaal om de toren heen te lopen en hierbij te genieten van het uitzicht op het landschap en de Waddenzee en bij helder weer de eilanden Sylt en Rømø. Daarenbij is er uitzicht op acht kerktorens, waarvan twee ten zuiden van de landsgrens.

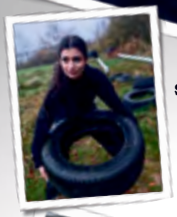

HØJER EFTERSKOLE

WE ARE FAMILY

VÆLG MELLEM 10.FRI (PRØVEFRI) ELLER ALMINDELIG 10. KLASSE

FULD 9. - OG 8. KLASSE
SKOLEREJSE TIL JAPAN - UDVEKSLING I EUROPA I 9. OG 10. - FÆLLES SKITUR

CS:2 - GASTRONOMI - JAPANSK - YOUCREATE
KREA - KAMPSPORT - FORSVARSLINJE FOR 10. ÅRGANG

Bygnings- & Inventarsnekker
Renovering af gamle og bevaringsværdige huse.
Udskiftning af vinduer, døre og glas
30 års erfaring
Snedker Bossen
Rudbølvej 4 · 6280 Højer · snedkerbossen@gmail.com · www.snedkerbossen.dk
Mobil 2044 8230 · Tlf. 7473 8452

Naturligt Helbred
Aase-Lene Lysgaard Madsen
Biopat Zoneterapeut IBM
@naturligt_helbred_
Storegade 6, 6280 Højer
Tlf. 21 93 46 86
naturligthelbred@gmail.com
·NH·

TØMRER & SNEDKER
Alle former for tømrer- & snedkeropgaver med fokus på det gode håndværk!
Speciale i renovering, restaurering og istandsættelse af ældre ejendomme, og gamle vinduer og døre.
J.P.A. JENSEN & SØN APS
v/ Stephan Wendicke, Morten Jepsen og Ulrich Johannsen.
A R Kærbysvej 2 · 6280 Højer
Tlf 1: +45 2014 6641
Tlf 2: +45 5174 8671
post@jpajensen.dk
www.jpajensen.dk

SLUSEN HØJER
VADEHAV MARSK LOKALT NATURLIG
SLUSEVEJ 10 . HØJER E-MAIL PIA@SLUSENHOEJER.DK
WWW.SLUSENHOEJER.DK TLF. +45 7879 7200

Velkommen til

UNESCO Verdensarv Vadehavet

Copyright Common Wadden Sea Secretariat

Vadehavet er verdens største tidevandsområde, hvor naturlige processer løber uforstyrret langs Danmarks, Hollands og Tysklands kyster.

I 2009 blev det tysk-hollandske vadehav optaget på UNESCO's Verdensarvsliste mens det danske vadehav blev optaget i 2014. Denne optagelse fandt sted som anerkendelse for områdets enestående globale geologiske og økologiske værdier. Intet andet sted i verden findes et så forskelligartet og dynamisk landskab med talrige levesteder, som kontinuerligt formes af vinden og tidevandet. Biodiversiteten i hele verden er afhængig af Vadehavet.

I den danske del af Verdensarven Vadehavet er Margrethe Kog syd (dvs. den del af Margrethe Kog der ligger mellem Vidåen og landegrænsen), som er et lukket område og halvøen Skallingen er de eneste landområder.
I mere end 30 år har Holland, Tyskland og Danmark samarbejdet for at sikre Vadehavets bevarelse. De tre lande har delt ansvaret for at bevare dette uerstattelige økosystem til fordel for nutidige såvel som fremtidige generationer.

Her kan der læses mere om:
https://www.waddensea-worldheritage.org/da

Din lokale Bedre Bad – Bedre Energi ekspert

service HTM BEDRE BAD BEDRE ENERGI

Tlf. 21 65 11 24 VVS SERVICE

htm-service.dk

Meer, Marschland, Seehunde, Austern und vieles mehr im dänischen Wattenmeer

In Südjütland befindet sich der dänische Teil des Wattenmeers im Nationalpark Vadehavet, einem UNESCO-Weltnaturerbe. Erleben Sie die berühmte Schwarze Sonne, beobachten Sie Seehunde, die die Herbstsonne genießen, oder sammeln Sie Austern am Strand für Ihr Abendessen.

Das Wattenmeer

Das dänische Wattenmeer, Vadehavet, erhielt im Jahr 2010 den Status eines Nationalparks und ist der größte Nationalpark Dänemarks. Die gesamte Marschlandschaft erstreckt sich jedoch von der dänischen Küste über Deutschland bis nach Den Helder in den Niederlanden

Zweimal im Jahr ziehen fast 12 Millionen Zugvögel durch das dänische Wattenmeer. Außerdem lebt hier die größte Population von Seehunden in Dänemark. Sie genießen die Sandbänke, die durch die Gezeiten regelmäßig freigelegt werden.

Die berühmte Schwarze Sonne

Ein Besuch in dieser Gegend im kommenden Herbst ist eine hervorragende Wahl, denn zu dieser Jahreszeit ziehen Millionen von Staren aus dem Norden Europas nach Süden, um dort zu überwintern.

Es ist ein unglaublicher und magischer Anblick, wenn sie sich in der Abenddämmerung sammeln, um sich für die Nacht niederzulassen und auszuruhen – scheinbar alle auf dem Weg zu denselben „sicheren“ Schilfgebieten.

Sea, Marshes, Seals, Oysters and much more in the Danish Wadden Sea

In South Jutland, you will find the Danish part of the Wadden Sea at National Park Vadehavet, a UNESCO World Heritage site. Check out the famous Black Sun, enjoy watching harbour seals enjoying the autumn sun, or pick oysters from the beach for your dinner.

Vadehavet

The Danish Wadden Sea, Vadehavet, was given the status of National Park in 2010 and is the largest in Denmark. However, the whole marshland landscape stretches from the Danish coast through Germany to Den Helder in The Netherlands.

Twice a year, nearly 12 million migratory birds pass through Denmark's Wadden Sea, where also the largest population of harbour seals in Denmark live. Here they enjoy the sea banks regularly exposed by the effects of the tidal waters.

The famous Black Sun

Visiting this area during the coming autumn season is not a bad choice as this is the time of the year, when millions of starlings make their way from the north of Europe down south to spend the winter.

It is an unbelievable and magic sight when they gather at dusk to settle down and rest for the night, apparently all heading for the same “safe” rush beds.

Zee, moerassen, zeehonden, oesters en nog veel meer in de Deense Waddenzee

In Zuid-Jutland vind je het Deense deel van de Waddenzee in Nationaal Park Vadehavet, een UNESCO-werelderfgoed. Beleef de beroemde Zwarte Zon, geniet van het kijken naar gewone zeehonden die van de herfstzon genieten, of verzamel oesters op het strand voor je avondeten.

De Waddenzee

De Deense Waddenzee, Vadehavet, kreeg in 2010 de status van nationaal park en is het grootste nationale park van Denemarken. Het hele kwelder- en moeraslandschap strekt zich echter uit van de Deense kust via Duitsland tot aan Den Helder in Nederland.

Twee keer per jaar trekken bijna 12 miljoen trekvogels door de Deense Waddenzee. Hier leeft ook de grootste populatie gewone zeehonden van Denemarken. Zij genieten van de zandbanken die door de werking van het getij regelmatig droogvallen.

De beroemde Zwarte Zon

Een bezoek aan dit gebied in het komende najaar is een uitstekende keuze, want dit is de tijd van het jaar waarin miljoenen spreeuwen vanuit het noorden van Europa naar het zuiden trekken om daar te overwinteren.

Het is een ongelooflijk en magisch schouwspel wanneer zij zich bij zonsondergang verzamelen om neer te strijken en uit te rusten voor de nacht — ogenschijnlijk allemaal op weg naar dezelfde “veilige” rietvelden.

VADEHAVET
VERDENSARV

SE MERE PÅ
Højer Turistforening

Højer Turistforening drives af frivillige og ved medlemskontingent og annoncører.

Du kan støtte Turistforening med et beløb på MobilePay: 40 17 63 27 eller til Sydbank konto 7970–000112315.

Følg os på Facebook

OK Entreprise A/S

Vi klarer det hele

Ring til Ole på
+45 40 18 78 90
eller mail
ole@ok-entreprise.as

Unikke oplevelser i marsk og vadehav

Marskture.dk

info@marskture.dk - +45 28 14 44 64

Sort Sol - Østers - Sæler - Traner - Havørne - Bunkers - Svampe - Sanketure

Sort sol - Austern - Robben - Kraniche - Seeadler - Bunkers - Pilze - Kräutertour

Information

Praktiske oplysninger
Praktische Auskünfte
Practical information
Praktische informatie

Alarm / Notruf / Emergency / Alarm: ✆ **112**

Apotek / Apotheke / Pharmacies/ Apotheek
Skolegade 8c, Højer ✆7472 1115

Dyrlæge / Tierarzt / Veterinarian / Dierenarts
Døgnvagt/Tag-u. Nachtdienst/24 hours
✆7474 3530

Falck / Rettungsdienst / RAC/AA / Reddingsdienst
Ribe Landevej 50, Tønder ✆7010 2031

Fiskekort / Angelscheine / Fishing Permits / Visvergunning
Cafeteria Slusen, Slusevej 10
Højer Mølle
Rudbøl Campingplads

Hospital / Krankenhaus / Hospital / Ziekenhuis
Carstensgade 6-10, Tønder ✆ 7392 6100

Lægevagt / Notarzt / Doctor on call / Medische nooddienst
Region Syddanmark ✆ 7011 0707

Politi / Polizei / Police / Politie
Nørregade 15, Tønder ✆ 114

Posthus / Postamt / Post Office / Postkantoor
Brugsen, Nørrevej 52, ✆7478 2144

Taxi
Tønder Taxa, ✆ 7472 2900

9. udgave. Udgivet af Højer Turistforening 2026

ppnordic PRINT & PACKAGING Lay-out / print / foto PPNordic: 74 720 000

Foto: In foto, Højer
Foto: Volkert Truelsen

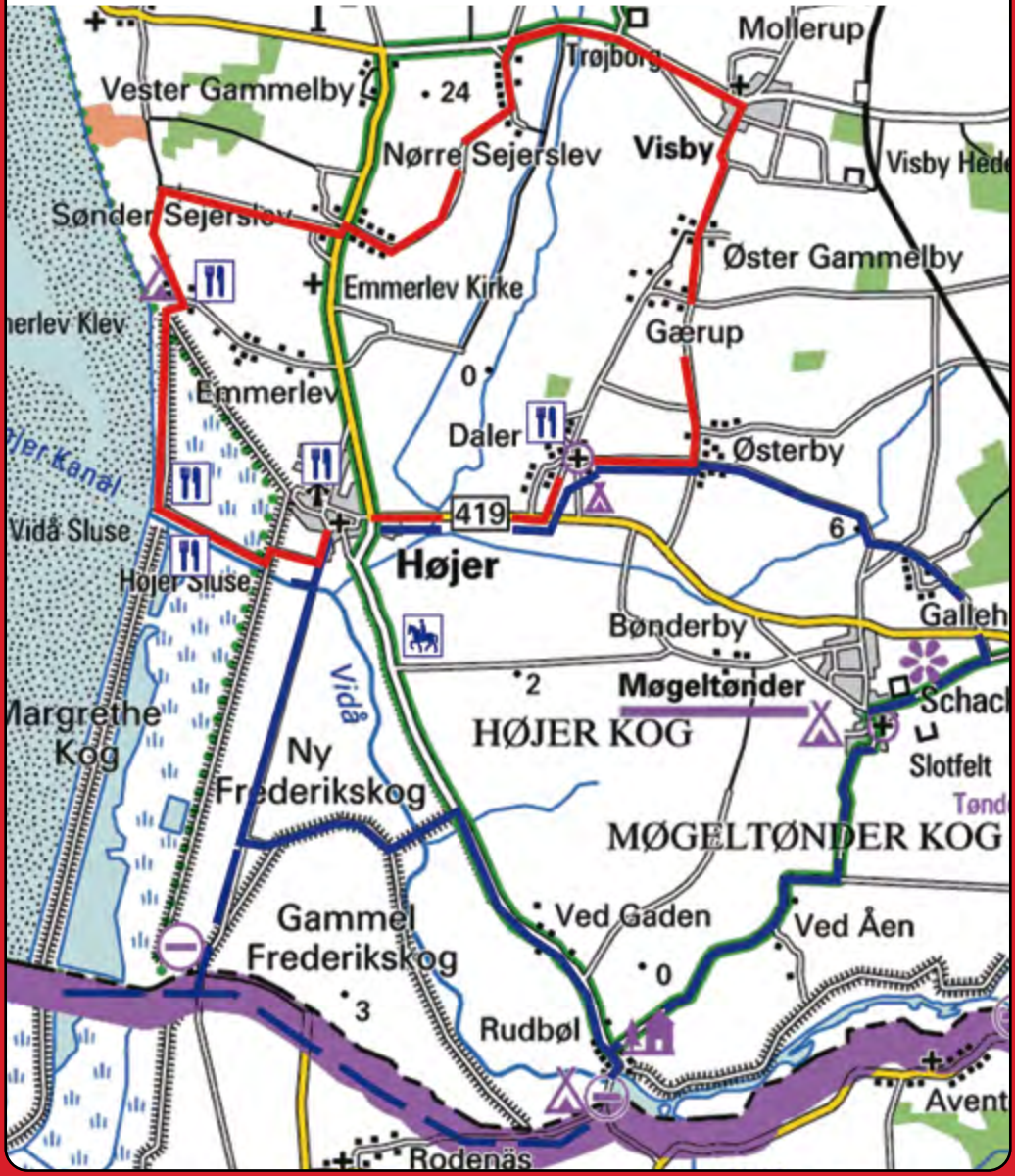
Cykelrute 87 og 88 i det frodige marsklandskab

Cycle routes 87 and 88 in the lush marshland

Fahrradroute 87 und 88 im schönen Marschland

Fietsroutes 87 en 88 in het weelderige moerasgebied

Information: toendermarsken.dk/cykling/kort/

HØJER DESIGN

www.hoejerdesignefterskole.dk
www.htdfrifagskole.dk

Efterskole & Fri Fagskole

KIG FORBI OG LAD DIG INSPIRERER!

Teknologi · Design · Innovation · Kunst · Rejser

Vi tilbyder mangfoldige linjer, tværfaglige projekter, moderne rammer, et inspirerende undervisningsmiljø og et fællesskab der udvikler dig som menneske.

HDE & HTD
Søndergade 21,
6280 Højer, Danmark

KONTAKT
+45 73 62 89 00
kontor@designhojer.dk

HOEJER DESIGNEFTERSKOLE